

Årsrapport Hälsoval Primärvård Västerbotten 2023

Sammanfattning

Uppföljningen av uppdraget för Hälsoval Västerbotten följer den uppföljningsplan som regionstyrelsen fastställde för 2023. Det samlade resultatet som redovisas omfattar både hälsocentralerna i egen regi och de privata utförarna av Hälsoval Västerbotten. Syftet med uppföljningen är att säkerställa att målen för god vård uppfylls och att kraven i uppdraget tillgodoses på ett likvärdigt sätt.

Det finns 38 hälsocentraler i Region Västerbotten varav fem privata. Fyra privata hälsocentraler finns i Umeå kommun och en i Lycksele kommun. Drygt 54 000 innevånare är listade hos en privat Hälsocentral, vilket motsvarar ca 19 procent av befolkningen i Västerbotten. Inom Umeå kommun är cirka 40 procent av patienterna listade hos en privat hälsocentral.

Läkarbesök i primärvården har ökat med 2,6 procent jämfört med 2022. Sjukvårdande behandling, vilket är vårdbesök till övriga yrkeskategorier, har minskat med 22 procent. Den relativt stora minskningen beror sannolikt på att färre vaccinationer mot Covid-19 har genomförts under 2023 jämfört med 2022.

För primärvården finns lagstadgade vårdgarantiregler som anger att personer ska få kontakt med primärvården samma dag och vid behov av medicinsk bedömning, ska detta erbjudas hos legitimerad personal inom tre dagar. Telefontillgängligheten, som visar andelen besvarade samtal samma dag i enlighet med vårdgarantin, är i genomsnitt 73 procent för primärvården i Region Västerbotten under 2023. Detta är samma nivå som föregående år.

Under 2023 har 77 procent av patienterna fått en medicinsk bedömning inom tre dagar. Detta är en mindre förbättring jämfört med resultatet för 2022, som var 76 procent. Resultatet för riket som helhet är 87 procent.

Andel barn och unga som sökt för psykisk ohälsa och fått en medicinsk bedömning inom tre dagar i primärvården är i genomsnitt 71 procent för 2023, vilket är samma nivå som 2022. Det är en lägre andel pojkar som får medicinsk bedömning inom tre dagar, 63 procent jämfört med 77 procent för flickor. Resultatet för riket som helhet är 74 procent för 2023, sammanvägt både flickor och pojkar.

Uppföljning har skett för 2023 om patienten anser att sitt aktuella behov av vård/behandling har blivit tillgodosett. Mätning sker via nationell patientenkät. Andelen nöjda patienter ligger på knappt 77 procent, vilket är samma nivå som 2022 års mätning. Det är fortfarande en större andel av männen som anser att sitt aktuella behov av vård/behandling har blivit tillgodosett i Västerbotten, detta mönster gäller även för riket som helhet.

Vissa hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser har ökat. Andelen genomförda Västerbotten hälsoundersökningar för 40, 50 och 60-åringar är 28 procent 2023. Det är långt från målet 70 procent, men en tydlig ökning jämfört med föregående år då andelen var 20 procent. Täckningsgraden för gynekologisk cellprovskontroll för att förebygga livmoderhalscancer har ökat något till 89,1 procent, därmed är målet på 85 procent uppnått.

Regionmål 5: Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet

Mäts genom indikator	Värde 2021	Värde 2022	Värde 2023	Mål 2023	Kommentar och analys
Tillgänglighet besök Andel patienter som får en medicinsk bedömning inom 3 dagar i enlighet med vårdgarantin	72 % Kvinnor 70 % Män 73 %	76 % Kvinnor 74 % Män 77 %	77 % Kvinnor 76 % Män 78 %	90 %	<p>Inom primärvården finns lagstadgade vårdgarantiregler som anger att personer ska få en medicinsk bedömning av legitimerad personal inom tre dagar, om behov av bedömning finns.</p> <p>Under 2023 har 77 procent av patienterna fått en medicinsk bedömning inom tre dagar. Det är en lägre andel jämfört med riket som helhet, där 87 procent av patienterna fått en medicinsk bedömning inom tre dagar.</p> <p>Andelen som fått en medicinsk bedömning inom tre dagar har ökat något i Västerbotten jämfört med 2022, då utfallet var 76 procent.</p> <p>78 procent av männen får en medicinsk bedömning inom tre dagar och 76 procent av kvinnorna får en medicinsk bedömning inom tre dagar.</p> <p>Variationen mellan hälsocentralerna över länet är stor. Tillgängligheten för 2023 ligger mellan 53 och 100 procent. Sett till närsjukvårdsområden är det södra Lappland, som med 85 procent, når närmast det mål på 90 procent som är fastställt för Region Västerbotten.</p>
Telefontillgänglighet Andel återkopplade kontakter samma dag (rådgivning eller tidsbokning) av antal inkommande samtal/kontakter	61 %	73 %	73 %	95 %	<p>För primärvården finns lagstadgade vårdgarantiregler som anger att personer ska få kontakt med primärvården samma dag. Telefontillgänglighet följs upp och jämförs med riket via SKR:s <i>Väntetider i vården</i> samt i regionens egna uppföljningssystem.</p> <p>Telefontillgängligheten i Västerbotten är i genomsnitt 73 procent under 2023. Detta är samma nivå som föregående år. Resultatet för riket som helhet är 87 procent.</p> <p>Skillnaderna mellan hälsocentralerna i Västerbotten är stora och varierar mellan 100 procent som mest och 40 procent som lägst.</p>

Regionmål 5: Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet

Mäts genom indikator	Värde 2021	Värde 2022	Värde 2023	Mål 2023	Kommentar och analys
Tillgänglighet första linjen barn och unga med psykisk ohälsa Andel barn och unga som söker för psykisk ohälsa som får en medicinsk bedömning inom tre dagar	64 %	71 % Flickor: 78 % Pojkar: 62 %	71 % Flickor: 77 % Pojkar: 63 %	80 %	<p>Andel barn och unga 0-17 år som sökt för psykisk ohälsa under 2023 och fått en medicinsk bedömning inom tre dagar i primärvården är i genomsnitt 71 procent. Detta är samma nivå som föregående år. Inom målgruppen ses en förbättring av tillgängligheten för 0-5 åringar jämfört med föregående år, utifrån förändrade arbetssätt. Av pojkarna får 63 procent en medicinsk bedömning inom tre dagar. Av flickorna får 77 procent en medicinsk bedömning inom tre dagar. Således kvarstår den relativt stora skillnaden mellan pojkar och flickor från föregående år.</p> <p>Genomsnittet för riket som helhet är cirka 74 procent.</p>
Tillgänglighet till 1177 e-tjänster Antal inkomna ärenden, avslutade ärenden och ärendetyper	Inkomna 204 300 Avslut: 204 100	Inkomna 223 900 Avslut: 217 600	Inkomna 266 108 Avslut: 266 079		<p>Under 2023 har 266 108 ärenden inkommit från invånare till hälsocentralerna via 1177 e-tjänster. Av dessa har 99,9 procent avslutats. Trenden är att allt fler ärenden inkommer via denna tjänst och under 2023 ses en tydlig ökning.</p> <p>Åldersgruppen 50–59-åringar använder 1177 i störst utsträckning. Därefter kommer åldersgruppen 60–69-åringar. Den vanligaste e-tjänsten är att förnya recept som står för 44 procent av ärendena. Andra vanliga ärendetyper är önskemål om kontakt, beställa tid, och att av/omboka tid. Bokning av tider för vaccination är inte inräknade i dessa data.</p> <p>Skillnaden i användandet är stor mellan könen. Precis som tidigare år är det fler kvinnor än män som använder 1177 e-tjänster. I åldersspannet 20–59 år är det mer än dubbelt så många ärenden från kvinnor jämfört med män. I de äldre åldersgrupperna (70+) är det ganska jämnt fördelat mellan könen och det är också färre ärenden som kommer in.</p>

Regionmål 5: Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet

Mäts genom indikator	Värde 2021	Värde 2022	Värde 2023	Mål 2023	Kommentar och analys
Täckningsgrad Andel besök i primärvård av antal besök i vården	65 %	61 %	57 %	60 %	<p>Indikatorn <i>Täckningsgrad</i> visar andelen primärvårdsbesök av totalt antal öppenvårdsbesök. Resultatet visar om andel besök i primärvården ökar i relation till besök på specialistvårdsnivå. Både nationellt och regionalt eftersträvar hälso- och sjukvården att mer vård ska ges inom primärvården. Att mäta täckningsgrad är ett sätt att långsiktigt följa den utvecklingen.</p> <p>Andelen primärvårdsbesök ligger på 57 procent 2023. Jämfört med 2022 har täckningsgraden minskat med 4 procentenheter. En möjlig förklaring till detta kan vara minskat antal vaccinationer mot Covid-19, jämfört med 2022. Som jämförelse låg täckningsgraden på 56 procent år 2020, innan vaccinationer mot Covid-19 kommit i gång i stor skala.</p> <p>De fem hälsocentraler som har högst täckningsgrad ligger på orter som ligger långt från närmsta sjukhus och akutmottagning. Det är hälsocentralerna i Dorotea, Vilhelmina, Sorsele, Storuman och Tärnaby. Hälsocentralens geografiska placering har betydelse för andel primärvårdsbesök i förhållande till besök på specialistvårdsnivå.</p>
Läkar-kontinuitet Andel listade patienter med 3 eller fler planerade läkarbesök som träffat samma läkare vid mer än 50 procent av besöken.	73 %	72 %	72 %	80%	<p>Kontinuiteten för flerbekörare som får träffa samma läkare vid icke akuta besök, är oförändrad jämfört med föregående år. 72 procent av de patienter som haft tre eller fler planerade läkarbesök, har träffat samma läkare vid minst hälften av besöken de senaste 12 månaderna.</p> <p>Kontinuiteten skiljer sig åt mellan hälsocentralerna, från 46 procent till 97 procent. Det finns även skillnader sett till närsjukvårdsområdena, där Umeå med kranskommuner uppnår högst kontinuitet. Tillgång till behörig kompetens samt andel hyrpersonal har betydelse för kontinuiteten.</p>

Regionmål 5: Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet

Mäts genom indikator	Värde 2021	Värde 2022	Värde 2023	Mål 2023	Kommentar och analys
					<p>Umeå: 78 procent Skellefteå: 66 procent Södra Lappland: 68 procent</p> <p>Uppdelat på huvudman: Privata: 82 procent Egenregi: 71 procent</p> <p>Resultaten gäller helåret 2023</p>
Andel listade med tillgång till namngiven fast läkarkontakt	Saknas	Saknas	10 %	<p>Alla listade 60%</p> <p>SÄBO 90%</p>	<p>Resultatet för andel invånare med fast namngiven läkarkontakt, som också finns registrerad i listningssystemet är 10 procent. Då processen för att registrera fast läkarkontakt i listningssystemet för närvarande är helt manuell, är graden av registrering låg. 11 Hälsocentraler har inte registrerat någon fast läkarkontakt alls i systemet, däribland enheter med hög läkarkontinuitet. Utifrån detta bedöms resultatet spegla svårigheter med registreringen och det är sannolikt att en större andel invånare har en fast läkarkontakt.</p> <p>Resultatet för SÄBO är 100 procent och baseras på den enkät som skickades ut till Kommuner 2021 från via Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Det finns inget senare mätvärde.</p>
Patientnöjdhet Andel patienter som anser att sitt aktuella behov av vård/ behandling har blivit tillgodosett i uppföljning av nationell patientenkät	73,5 % Kvinnor 71,3 % Män: 76,5 %	76,8 % Kvinnor 75,6 % Män: 78,3 %	76,9% Kvinnor: 75,4 % Män: 78,6 %	80 %	<p>Andelen patienter som anser att sitt aktuella behov av vård/behandling ligger i stort sett oförändrat jämfört med 2022.</p> <p>Resultatet för Västerbotten på 76,9 procent är i linje med resultatet för riket som helhet vilket är 76,2 procent. Liksom tidigare år är det en mindre andel kvinnor än män som är nöjda, vilket även gäller för i riket som helhet.</p> <p>Resultaten varierar mellan olika hälsocentraler. Den med lägst andel har 68,4 procent och den med högst andel 84,3 procent.</p>

Regionmål 6: Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Mäts genom indikator	Värde 2021	Värde 2022	Värde 2023	Mål 2023	Kommentar och analys
Andel patienter med ohälsosam levnadsvana, tobak, som fått en enkel åtgärd inom 18 månader	Saknas	6,5 %	7,2 %	50 %	<p>Under de tre senaste åren har allt fler individer identifierats med ohälsosam levnadsvana gällande tobaksbruk. Det är dock osäkert om det innebär att tobaksbruk ökar eller om vården är bättre på att fråga upp och dokumentera.</p> <p>Under 2023 identifierades 9318 patienter med ohälsosam levnadsvana gällande tobaksbruk. Av dessa har 7,2 procent fått en enkel åtgärd inom 18 månader. Det är en ökning jämfört med år 2022 då 8816 patienter med tobaksbruk identifierades och 6,5 procent fick en åtgärd.</p> <p>Variationen mellan hälsocentralerna är stor. Det finns hälsocentraler som genomfört en enkel åtgärd inom 18 månader för 27 procent av sina identifierade patienter med tobaksbruk. Dock finns det hälsocentraler där mindre än en procent av målgruppen fått enkel åtgärd inom 18 månader.</p>
Andel patienter med ohälsosam levnadsvana, fysisk aktivitet som fått en enkel åtgärd inom 18 månader	Saknas	9,4 %	8,7 %	50 %	<p>Under 2023 identifierades 7456 patienter med ohälsosam levnadsvana vad gäller fysisk aktivitet. Inte fullt nio procent av dessa har fått en enkel åtgärd inom 18 månader. Jämfört med 2022 är detta en försämring.</p> <p>Det är stor variation mellan hälsocentralerna. En hälsocentral har genomfört en enkel åtgärd inom 18 månader för 33 procent av sina patienter inom målgruppen. Tre av länets hälsocentraler har registrerat enkel åtgärd för målgruppen till mindre än en procent.</p> <p>Resultaten bygger på den data som finns dokumenterat. Det kan vara så att fler personer fått enkla åtgärder inom 18 månader men att det inte är dokumenterat på ett sådant sätt att det fångas upp i statistiken.</p>

Regionmål 6: Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Mäts genom indikator	Värde 2021	Värde 2022	Värde 2023	Mål 2023	Kommentar och analys
<p>Andel kvinnor i befolkningen som har ett gynekologiskt cellprov registrerat inom ett tidsintervall som motsvarar screening-programmets, i procent. Avser cellprovtagning med analys för HPV och/eller cytologi</p>	88,5 %	89,1 %	Senast tillgängliga resultat gäller 2022. Data ur nationellt kvalitetsregister för cervix-cancer-prevention redovisas årsvis efterföljande år.	85 %	<p>Cervixcancer (cancer i livmoderhalsen) är globalt sett en av de vanligaste cancerformerna hos kvinnor. Innan förebyggande åtgärder sattes in drabbades cirka 2 procent av svenska kvinnor av cervixcancer under sin livstid. Idag drabbas 550 kvinnor varje år. Att sänka denna nivå och att hålla nivån låg kräver ett fortsatt effektivt förebyggande genom organiserad gynekologisk cellprovtagning och HPV-vaccination. Om en kvinna alltid deltar i gynekologisk cellprovtagning när hon får kallelse till det, sänks risken för cervixcancer med cirka 90 procent.</p> <p>Socialstyrelsen rekommenderar provtagning från 23 års ålder med ett sista prov efter fyllda 64 år. För att uppfylla detta kan kvinnor komma att kallas till och med 70 års ålder beroende på när det näst sista provet togs. Region Västerbotten har successivt höjt åldersgränsen från våren 2019 och uppfyller sedan 1 januari 2022 gällande rekommendation.</p> <p>Täckningsgraden i Västerbotten för 2022 var 89,1 procent, vilket är över målvärdet på 85 procent. Värdet för riket som helhet är 78,8 % för år 2022.</p>
<p>Andel utförda Hälsoundersökningar (VHU) av antal 40-, 50-, 60-åringar</p>	<p>12,3 %</p> <p>Kvinnor: 12,5 %</p> <p>Män: 12,1 %</p>	<p>20,0 %</p> <p>Kvinnor: 21,0 %</p> <p>Män: 19,1</p>	<p>28 %</p> <p>Kvinnor: 27,9 %</p> <p>Män: 28,0 %</p>	70 %	<p>Inom ramen för Hälsoval primärvård ska Västerbottens hälsoundersökningar (VHU) erbjudas till alla länets innevånare det år de fyller 40, 50 och 60 år. Genomförandet ska ske på samma sätt på länets olika hälsocentraler/sjukstugor enligt anvisning. Alla innevånare erbjuds inte VHU och det finns en stor variation i genomförandegrad av VHU på de olika hälsocentralerna/sjukstugorna.</p> <p>Under 2023 har totalt 3724 VHU genomförts. Av dessa var 2742 inom 2023-års målgrupp vilket motsvarar 74 procent av samtliga genomförda. De övriga 982 hälsoundersökningarna genomfördes för personer som var i målgrupp för VHU år 2022 och 2021.</p>

Regionmål 6: Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Mäts genom indikator	Värde 2021	Värde 2022	Värde 2023	Mål 2023	Kommentar och analys
					<p>Även om andelen genomförda VHU för 2023 är långt ifrån målet, har det skett en tydlig förbättring jämfört med föregående år. Resultatet 28 procent avser <i>endast</i> 2023 års målgrupp.</p> <p>Det finns stora skillnader mellan olika Hälsocentraler gällande måluppfyllelse. Fyra Hälsocentraler klarar målet 70 procent genomförda VHU för 2023 års målgrupp. Fem Hälsocentraler har inte genomfört någon VHU alls.</p>
Hälsocentralen har uppdaterade, dokumenterade rutiner för en kvalitetssäker, effektiv och jämlik sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess.		48 %	Värde saknas	Indikatorn följs och utvecklas	<p>Regionens fastställda rutin gällande kvalitetsuppföljning av hälsocentralernas hela ledningssystem för sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess görs var tredje år. Däremellan följs vissa delar upp.</p> <p>I 2023 års uppföljning har inte frågan om hälsocentralers rutiner för en kvalitetssäker, effektiv och jämlik sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess ingått.</p>
Andel patienter <80 år med typ 2-diabetes med blodsockervärde HbA1c > 70 mmol/mol av antal patienter i primärvård som registrerats i Nationella diabetesregistret (NDR)	5,6 % Kvinnor: 5,0 % Män: 6,0 %	6 % Kvinnor: 5,4 % Män: 6,4 %	5,8 % Kvinnor: 5,1 % Män: 6,3 %	<7 %	<p>Värdet för HbA1c ger en bild av hur blodsockerhalten har varit under de senaste två till tre månaderna.</p> <p>Andel patienter upp till 80 år med diabetes typ 2 och som har ett för högt blodsockervärde har minskat något sedan föregående år, från 6 procent till 5,8 procent. Liksom föregående år har primärvården i Västerbotten ett bättre resultat jämfört med riket som helhet, där det genomsnittliga värdet är 7,8 procent år 2023.</p> <p>Färre kvinnor än män med typ 2 diabetes (18–80 år) har ett för högt blodsockervärde (5,1 % för kvinnor, respektive 6,3 % för män).</p>

Regionmål 6: Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Mäts genom indikator	Värde 2021	Värde 2022	Värde 2023	Mål 2023	Kommentar och analys
Andel barn som får hembesök av BVC inom 10 dagar efter hemkomsten från BB/neonatalavdelning av antal födda barn	70 %	66 %	Senast aktuella data är från 2022	90%	Region Västerbotten har som mål att 90 procent av alla förstagångsföräldrar ska erhålla hembesök av BVC senast 10 dagar efter hemkomsten från BB eller neonatalavdelning. 2022 fick 66 procent av alla nyblivna föräldrar hembesök. Detta är en nedgång med fyra procentenheter från 2021 års resultat. Utvecklingen har varit negativ sedan innan Pandemin. 2019 låg andelen hembesök på 76 %. Den genomsnittliga sjuksköterskebemanningen på länets BVC-mottagningar har ökat i relation till antalet nyfödda barn. 2021 var genomsnittet 62 barn per heltidstjänst, år 2022 var det 58 barn per heltidstjänst. Det är finns även relativt stora skillnader i bemanning mellan olika Hälsocentraler. För att förklara en sjunkande andel hembesök krävs fördjupad analys.
Andel föräldrar som erbjuds föräldrastöd av antal nyblivna föräldrar	31 %	30 %	Senast aktuella data är från 2022	90 %	Barnvårdscentralens uppdrag är att erbjuda alla nyblivna föräldrar att delta i föräldrastöd i grupp under barnets första levnadsår. Av alla nyblivna föräldrar i länet 2022 har 30 procent erbjudits att delta i föräldragrupp. Detta är en minskning med en procentenhet jämfört med föregående år. Under Pandemin genomfördes i stort sett inga gruppverksamheter, men även när gruppverksamheter nu är möjliga, får en majoritet av länets föräldrar inte erbjudande om föräldrastöd i grupp.
Andel barn som deltar i hälsoenkät (ASQ-se) av antal 3-åringar	78 %	77 %	Senast aktuella data är från 2022	85%	Ages and Stages Questionnaires Social-Emotional (ASQ:SE) är den enkät som ska erbjudas alla föräldrar att fylla i inför barnets 3-årsbesök. Frågorna rör barnets hälsa och utveckling samt barnets och familjens levnadsförhållanden. Enkäten är på svenska vilket medför att 4 procent inte kan erbjudas att besvara den då den inte alltid finns tillgänglig på föräldrarnas hemspråk. Efter genomgången ASQ-SE-enkät har barn med höga poäng remitterats till BHV-psykolog för bedömning liksom de barn där föräldrarna är oroliga. Höga poäng kan indikera bristande socioemotionell hälsa och tidiga insatser kan förebygga uppkomst av psykisk ohälsa senare i livet. Enkätresultaten

Regionmål 6: Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Mäts genom indikator	Värde 2021	Värde 2022	Värde 2023	Mål 2023	Kommentar och analys
					används i forskning i de fall föräldrarna gett sitt samtycke till det. Enkätresultaten har analyserats och sammanställts i vetenskapliga artiklar. Under 2022 har 84 procent av föräldrar till treåringar erbjudits att fylla i enkäten och av dessa har 93 procent besvarat enkäten. 77 procent av det totala antalet barn födda 2019 har genomfört ASQ:SE. Resultaten varierar över länet och det finns BVC enheter där mindre än hälften av föräldrarna till 3-åringar erbjudits att fylla i ASQ:SE, till enheter där alla föräldrar erbjudits.
Andel hälsocentraler som erbjuder strukturerad samverkan enligt HLT för barn 0–16 år	Saknas	Saknas	84 %	100 %	Av länets Hälsocentraler är det 6 enheter som <i>inte</i> arbetat enligt konceptet HLT (Hälsa, Lärande Trygghet) under 2023. Detta innebär att ca 84 % av Hälsocentraler/sjukstugor arbetar enligt konceptet HLT. Processledare arbetar för att stödja de enheter som ännu inte kommit i gång med detta. Ett hinder som funnits på vissa enheter har varit brist på personal som arbetar med psykisk ohälsa hos barn och unga.
Andel 4-åringar som synundersökts av BVC	86 %	Data saknas	Senast aktuella data är från 2022	95%	Data finns ej tillgänglig, det har även funnits osäkra registreringar tidigare år. Täckningsgraden kan dock antas vara god eftersom synundersökning ingår som rutinundersökning i samband med 4-årskontroll på BVC.
Andel 4-åringar som hörselundersökts av BVC	88 %	Data saknas	Senast aktuella data är från 2022	95 %	Data finns ej tillgänglig, det har även funnits osäkra registreringar tidigare år. Täckningsgraden kan dock antas vara god eftersom hörselundersökning ingår som rutinundersökning i samband med 4-årskontroll på BVC.

Regionmål 6: Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Mäts genom indikator	Värde 2021	Värde 2022	Värde 2023	Mål 2023	Kommentar och analys
Andel hälsocentraler som dokumenterar frågor om våld i nära relationer i journalen	Data saknas	18,4 %	15,7 %	Indikatorn följs och utvecklas	Under 2023 har 6 hälsocentraler ställt frågor om våld och dokumenterat detta enligt fastställd rutin för Region Västerbotten. Rutinen är baserad på Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer. Hälso- och sjukvården inklusive tandvården är centrala aktörer för att upptäcka våld och ge stöd och hjälp till utsatta.
Uppföljning av Hälso-centralernas samlade aktiviteter inom patient-säkerhet samt resultat av mätningar.	<p>Primärvårdens basenheter, i regionens egen regi, delger sina patientsäkerhetsberättelser via systemet Stratsys. Privata hälsocentraler som ingår i Hälsoval skickar in sina patientsäkerhetsberättelser till Beställarenheten senast 1 mars påföljande år. I denna årsrapport sammanfattas några aktiviteter utifrån de patientsäkerhetsberättelser från primärvårdens basenheter i regionens egen regi.</p> <p>I rapporterna framgår att verksamheterna arbetar för en god patientsäkerhetskultur där rapportering av avvikelser främjas. Enheterna arbetar systematiskt och kontinuerligt med lärande genom återföring på yrkesträffar, ledningsmöten och APT mm. Verksamheterna rapporterar att i ärenden om vårdskador som utretts, har flertalet främst rört missar i dokumentation, att inte provsvar följts upp samt missförstånd och bristande kommunikation.</p> <p>I samtliga inkomna rapporter anges att rutiner finns för att hantera patienters och närståendes klagomål. Rutiner finns för återkoppling, till patient/närstående, av inträffade vårdskador. Flertalet av verksamheterna anser att förbättringar kan göras för att patienter och närstående ska bli mer delaktiga i vården.</p> <p>Flertalet enheter har patientsäkerhetsteam. Vid vissa basenheter finns inte medicinsk ledningsansvarig läkare (MLA/MAL) vilket gör att teamet inte är komplett. Under 2023 har hälsocentralerna fortsatt satsa på att all personal ska ha genomgått e-utbildningen "Säker vård".</p> <p>För att upprätthålla patientsäker vård i krissituation har enheterna arbetat med att ta fram prioriteringsordningar. Genomgång och uppdateringar av dessa görs kontinuerligt.</p>				

Regionmål 6: Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Mäts genom indikator	Värde 2021	Värde 2022	Värde 2023	Mål 2023	Kommentar och analys
Uppföljning av förskrivningsmönster och aktiviteter för att nå Stramas nationella mål för förskrivning av antibiotika om max 250 recept på antibiotika per tusen invånare (TIN) och år.					<p>I Hälsoval primärvård ingår att följa STRAMA:s riktlinjer för en ansvarsfull användning av antibiotika och en minskad resistensutveckling. Under 2023 har hälsocentralerna ombetts i två omgångar att granska sin antibiotikaförskrivning vid enheten och skicka in en rapport på detta. Vid första omgången har alla utom en hälsocentral skickat in sin granskning och vid andra tillfället har alla utom två skickat in. Målet är att få en överblick av antibiotikaförskrivningen, att enheten reflekterar över om deras antibiotikaförskrivning följer terapirekommendationer samt skapa kongruens i diagnossättning.</p> <p>Under 2023 klarar hälsocentralerna i Västerbotten målet om max 250 recept på antibiotika per tusen invånare. Dock noteras en ökning av antibiotikaförskrivning i jämförelse med 2022 och 2021, vilket överensstämmer med nationella data där alla regioner konstaterar en ökad förskrivning av antibiotika.</p> <p>Flera av hälsocentralerna rapporterar att antibiotikaförskrivning är en mycket viktig fråga och de beskriver en ständigt pågående diskussion om antibiotikabehandling i relation till det enskilda patientarbetet. Hälsocentraler som har en god följsamhet till STRAMAS riktlinjer menar att en bidragande orsak är fast bemanning. En hälsocentral menar även att träffa patienter på fysiskt besök, kan leda till en förbättrad och handläggning. Hälsocentraler med ökande antibiotikaförskrivning anger att detta beror på stort ombyte i bemanningen. Framför allt att stafettläkare har en tendens att skriva ut mer frikostigt.</p> <p>Hälsocentralerna betonar vikten av en god introduktion till utbildningsläkare och vikarier samt vikten av att hålla detta arbete levande genom att återkommande lyfta frågan på läkarmöten.</p>
Uppföljning av antal avvikelser samt typ av avvikelser från primärvården som rör vårdkedjan gentemot BUP resp. vuxenpsykiatri					<p>Avvikelser som rör primärvården där BUP och vuxenpsykiatri är inblandade följs upp för att följa samarbetet mellan specialpsykiatri och första linjens vård. Uppföljning sker av de avvikelser som skickat av hälsocentralerna i regionens egen regi samt primärvårdens läns-gemensamma enheter.</p> <p>Under 2023 har regionens primärvård skrivit 49 avvikelser där BUP är inblandade. 41 av dessa var patientärenden där 67 procent var en flicka/kvinna och 33 procent pojke/man. Avvikelserna till BUP rör felaktiga hänvisningar och andra brister i information/kommunikation samt bristande följsamhet till remisshantering. Även bristande uppföljning av suicidförsök och av läkemedelsförskrivning förekommer.</p> <p>Regionens primärvård har skrivit 55 avvikelser gällande vuxenpsykiatri. 47 av dessa var patientärenden där 67 procent var en kvinna och 33 procent var en man. Dessa avvikelser handlade om bristande remisshantering, felaktiga hänvisningar, brister i bedömning, behandling och uppföljning.</p>

Regionmål 6: Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Mäts genom indikator	Värde 2021	Värde 2022	Värde 2023	Mål 2023	Kommentar och analys
Uppföljning av Hälso-centralens tillgänglighet, kompetens och kapacitet för att tillgodose första linjens vård vid psykisk ohälsa.					<p>Beställarenheten genomför årligen en uppföljning av hälsocentralernas tillgänglighet, kompetens och kapacitet för att kunna tillgodose första linjens vård vid psykisk ohälsa, för alla åldrar. Under hösten 2023 har enkät gått ut till hälsocentralerna gällande första linjens vård vid psykisk ohälsa. En sammanställning av resultaten görs i särskild rapport under namnet "Uppföljningsrapport 2023 Hälsoval Primärvård, Västerbottens län. Psykisk hälsa. Tillgänglighet, kompetens, kapacitet".</p> <p>I 2022 års uppföljningsrapport konstaterades att väntetiderna till en medicinsk bedömning var längst för barnen 0–5 år. Därav har en förändring genomförts som innebär den medicinska bedömningen för barn 0–5 år numera genomförs av Kontaktcenter barn och unga. Under 2023 har tillgängligheten för barn 0–5 år har förbättrats avsevärt efter denna förändring.</p> <p>Under 2023 har en ny rutin; Samverkansrutin skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård vid psykisk ohälsa hos barn och unga, SAMSSS, har införts. Den handlar om att skola och socialtjänst har möjlighet att remittera ett barn/ungdom till hälso- och sjukvården vid alla former av psykisk ohälsa genom remiss till Kontaktcenter barn och unga.</p> <p>Under 2023 har erbjudande om digitala föräldragrupper på primärvårdsnivå fortsatt och utvecklats. Fyra olika typer av föräldragrupper erbjudits. Totalt har 74 grupper och 511 vårdnadshavare har deltagit till 283 barn. Utvärderingar har visat att föräldrarna är mycket nöjda med de digitala grupper som erbjudits.</p> <p>De barn och unga som genom Kontaktcentret triageras till första linjen ska få tid för besök till hälsocentral/sjukstuga inom 14 dagar. Under oktober månad 2023 gjordes en mätning vid fyra tillfällen, fyra olika veckor där tid till besök noterades för barn och unga med psykisk ohälsa för respektive hälsocentral/sjukstuga. Mätningen visade att 74 procent av hälsocentraler/sjukstugor hade tider på eller väldigt nära överenskommet intervall.</p> <p>För att öka kvalitet och tillgång till jämlik vård och behandling för patienter med psykisk ohälsa i Västerbotten framgår av rapporten att vakanserna behöver minska och att bemanningen av personal som arbetar med patientgruppen, ses över och anpassas. Situationen i Skellefteå/Norsjö är särskilt alarmerande både sett till vakanser, hur väl bemanningen motsvarar behovet samt att det finns brister i kompetens att bedöma och behandla barn och unga med psykisk ohälsa. Vidare behöver primärvården fortsätta utveckla digitala insatser.</p>